

शाकानि

कूष्माण्डकम्

शाकम्

पनसफलम्

पुष्पशाकम्

हरितम्

कारवेल्लम्

खिम्बफलम्

तृन्ताकम्

तुम्बीफलम्

कोशातकी

शिबुः

पटोलः

वर्तुलकम्

भिण्डीनकम्

पालङ्गः

गृञ्जनकम्

मूलकम्

सूरणम्

आलुकम्

दलसारिणी

जम्बीरम्

वार्तकी

पलाण्डुः

आर्द्रकम्

लशुनम्

वरत्राणि

करांशुकम्

उष्णीषम्

धौतवस्त्रम्

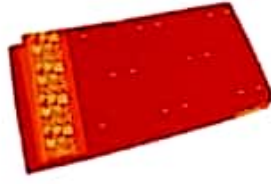
ऊरुकम्

युतकम्

उत्तरीयम्

शाटिका

निचोलः

अर्ध-ऊरुकम्

प्रावारकः

अर्ध-निचोलः

पादांशुकम्

कञ्चुकः

प्रोञ्छः

विन्नवेष्टिः

हस्तकोषः

अन्तर्युतकम्

गलपट्टः

गलबन्धः

कटिवस्त्रम्

पादकोषः

करवस्त्रम्

वृष्टियुतकम्

टोपिका

कटिबन्धः

नित्य-उपयोग-वस्तुनि

पशुवः

सिंहः

व्याघ्रः

भाल्लुकः

विभ्रकः

शृगालः

उष्ट्रः

गर्दभः

धेनुः

अश्वः

सूकरः

गृगः

अजः

मेषः

कुतकुरः

शुत्यकः

विडालः

गण्डकः

गजः

विभ्रोष्ट्रः

महिषः

करिशादः

वानरः

विभ्ररारागः

नकुलः

शशः

मूषकः

विकोडः

उपकरणानि

हलम्

लवित्रम्

खनित्रम्

कुदालकम्

परशुः

करणी

मुद्गरः

शङ्कुः

भ्रमिः

दण्डखनित्रम्

क्रकचः

सन्दंशिका

ईलीलवित्रम्

वृक्षभेदी

लोहसमीकरः

पूगकर्तरी

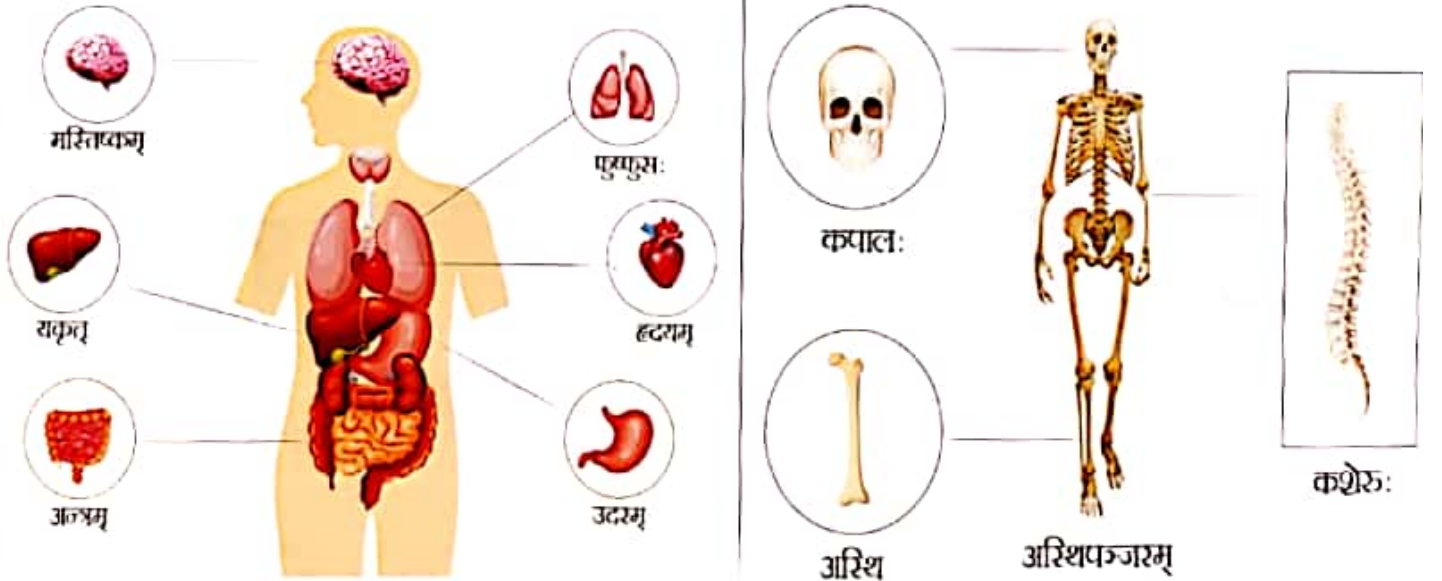
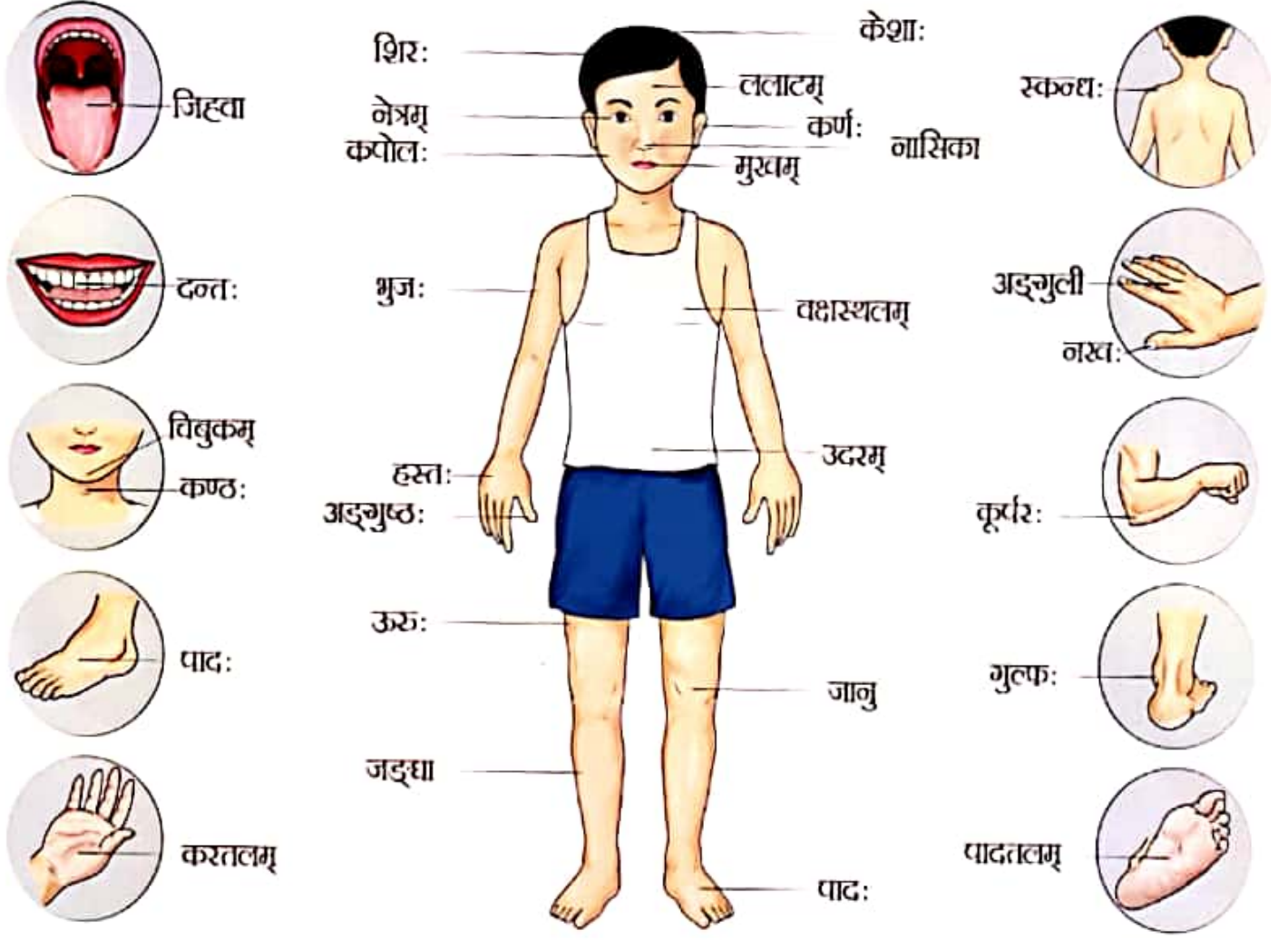

कर्तरी

छुरिका

शरीराङ्गानि

वृत्तयः

अध्यापिका

वैद्या

धात्री

लिपिकः

आपणिकः

चालकः

नायकः

आरक्षकः

न्यायाधीशः

अधिवक्ता

लेखकः

वैज्ञानिकः

वैमानिकः

नाविकः

चित्रकारः

पाककः

गायकः

नर्तकी

वार्ताहरः

क्रीडालुः

सैनिकः

पत्रवाहः

तक्षकः

सौचिकः

कृषिकः

सेतकः

रजकः

धीतरः

लोहकारः

कुत्तालः

चर्मकारः

तन्तुवायः

मूर्तिकारः

स्वर्णकारः

लेपकारः

नापितः

खगोलः

काकः

कोकिलः

शुकः

कपोतः

चटकः

हंसः

कादम्बः

पेंगुइनपक्षी

उलूकः

जतुका

गरुडः

श्येनः

गृधः

शतच्छदः

मयूरः

सुचित्रकः

कुवकुटः

बकः

उष्ट्रपक्षी

पक्षः

नखः

पिच्छम्

चञ्चूः

सः, बालकः, बालिका... (अन्वयपुरुष एकवचन का कता)

स्वयम्

अहम्

घोटकपानम्

कारपानम्

शकटः

व्योमपानम्

अश्वशकटः

गच्छति

गच्छति

गच्छामि

तौ

तूयां

आयां

त्रिचक्रिकापानम्

भारवाहनम्

विद्युच्छकटिका

डोलिका,

नीका

गच्छतः

गच्छथः

गच्छायः

ते

तूयं

वयम्

जलपानम्

बसपानम्

मोटरम्

भारवाहि

द्विचक्रवाहनम्

गच्छन्ति

गच्छथ

गच्छामः

सामः, बालिका, मित्रम्

बालकी, बालिके, मित्रे

बालकाः, बालिकाः, मित्राणि

स्यः

त्रिचक्रिका

रेलपानम्

पोतः

द्विचक्रिका

गच्छति

गच्छतः

गच्छन्ति

ते

तूयम्

वयम्

उर्ध्वपानम्

वायुपानम्

पानम्

स्थन्दनः

शिचिका

गच्छन्ति

गच्छथ

गच्छामः

पशुओं के नाम प्रथमान्त है जैसे मृत्तीपान्त (घोटकपानेन, कारपानेन, शकटेन, व्योमपानेन, अश्वशकटेन, त्रिचक्रिकापानेन, भारवाहनेन, विद्युच्छकटिकाया, डोलिकाया, नीकाया, जलपानेन, बसपानेन, मोटरेन, भारवाह्या, द्विचक्रवाहनेन, स्येन, त्रिचक्रिकाया, रेलपानेन, पोतेन, द्विचक्रिकाया, ऊर्ध्वपानेन, वायुपानेन, पानेन, स्थन्दनेन, शिचिकाया, प्रयोग करें।

pitch--क्षिप्या

Bat--वैट

Ball--कन्दुकम्

wicket keeper स्तोभरक्षकः

shot pitch--अवक्षिप्तम्

catch out--गृहीतः

stump out--स्तोभितः

Run out--धाविन्नष्टम्

Bold--गेन्दितः

LBW--पादवाधा

wide ball--अपकन्दुकम्

No ball--नोकन्दुकम्

Hit--वेधः

Four--चतुष्कम्

Six--षठकम्

Run-- धावनम्

umpire -- निर्णायकः

Batsman --वल्लकः

Baller--गेन्दकः

spinner --चक्रगेन्दकः

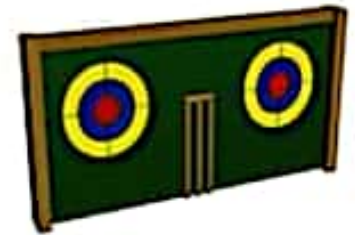
wicket --स्तोभः

over--पर्यासः

Bounce -- घातगेन्दु

Target-वेध्यम्

वनमनुष्यः - वनमानुष

माजारः, विडालः - विल्ली

भल्लूकः - भालू

महिषः भैंसा

महिषी - भैस

वृकः - भेंडिया

मेघः - भेंड

उर्णनाभः, तन्तुनाभः, सूता - भकड़ी

मकरः, नक्रः - मगरमच्छ

जलाश्वः - दारियाई घोड़ा

तरक्षुः - तेंदुआ

हस्ति, करि, गजः - हाथी

मिथः, केमरिन्, मुगुन्टः, इरिः - गेर

लोमशः - लोमडी

सूकरः, वराहः - सुअर

<p>चकोर: - चकोर</p> 	<p>चटका - चिड़िया (गौरैया)</p> 	<p>चक्रवाक: - चकवा</p> 	<p>चातक: - चातक</p> 	<p>चाय: - नीलकण्ठ</p>
<p>चिल्ल: - चील</p> 	<p>टिट्टिभि: - टिट्टिहीर</p> 	<p>तित्तिर: - तीतर</p> 	<p>दावाघाट: - कठफोड़ा</p> 	<p>ध्याइक्ष: - कौआ</p>
<p>परभृत: - कोयल</p> 	<p>पारावत: - कबूतर</p> 	<p>शलभ: - टिड्डी, पतंगा</p> 	<p>पटपद: - भौरा</p> 	<p>सरघा - मधुमक्खी</p>

उदंचनम्- बाल्टी

उखा- सास पेन

उद्धमानम्- स्टोव

ऋजीपम् -तवा

हसन्ती- अंगीठी

कटोरम्- कटोरा

कसोरिका- कटोरी

करकः - लोटा

स्थाली - पतीली

स्थालिका- थाली

चमसः- चम्मच

चपकः - प्याला

चपकः- गिलास

स्वेदिनी, कटाहः- कडाही

सन्दंशः- चिमटा

स्थलपद्मम् - गुलाब

स्तवकः - गुलदस्ता

शेफालिका - हरसिंगार

मालती - चमेली

यूथिका - जूही

मल्लिका - बेला

प्रसूनम् - फूल

वकुलः - मौलसरी

वन्दुकः - दुपहरिया

इन्दीवरम् - नीलकमल

कणिकारः - कनेर

कह्लारम् - सफेद कमल

कुन्दम् - कुन्द

कुमुदम् - श्वेत कमल

कुमुदनी - कुमुद की लता

कुवलपम् - नीलकमल

कोकनदम् - लाल कमल

जपापुष्पम् - जवाकुसुम

नलिनी - पद्मसमूह

नवमालिका - नेवारी

पुण्डरीकम् - सफेद कमल

				
दाधेयम्-रायता	लाजा:- लावा	मधु-शहद	वल्लूर:-शुष्कमांस	आपके द्वार सक्तु:-सत्तू
				
शुक्तम्-सिरका	प्रातराश:-सुवह का नाश्ता	पूगीफलम्-सुपारी	सम्पुटाश:-सैण्डविच	काञ्जिकम्-काञ्जी
				
तेमनं,क्वयिता-कढी	मधुरपिष्टकम्-केक	खण्डम्-खांड	वर्तुलम्-गोलगप्पा	पोलिका-चपाती
				
अंगारककंटी-बाटी	वटकी-वडी	वटक:-वडा	माषवटी-फुलौरी	पौष्टिकम्-पास्ता
				
ताम्बूलम्-पान	परिस्तरणम्-परिथन	किलाट:-पनीर	पोटल:-पर्काड़ा	सिद्धान्नम्-पका हुआ अन्न
				
लवणम्-नमक	दधि-दही	तैलम्-तेल	तापहरी-तहरी	रस:-जूस
				
शाल्यपूप:-इडली	चिपिट:-चौसेला	चिपटान्नम्-चिउडा	चर्वणम्-चबेना	दोसा-डोसा

द्विदलम् नजुं दाल

सर्षपः पु. सरसों

तण्डुलः पु. चावल

व्रीहिः स्त्री धान

मुद्गः पु. मूँग

अणुः- बासमती चावल

यवनालः - ज्वार

वनमुद्गः- लोभिया

चणकः- चना

चणकचूर्णम्- वेसन

चूर्णम्- आँटा

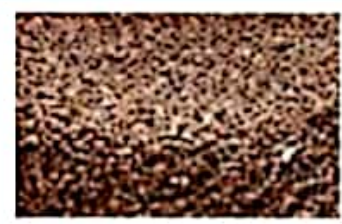
प्रियंगुः - बाजरा

आढकी- अरहर

मसूरः - मसूर

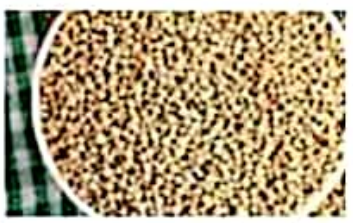
कोद्रवः- कोदो

गोधूमः- गेहूँ

अन्नम्- अन्न

श्यामाकः - सावां

माषः - उड़द

कलायः- मटर

यवः - जौ

कस्सा-त्रिपुटः पु

अलसी-अतसी स्त्री

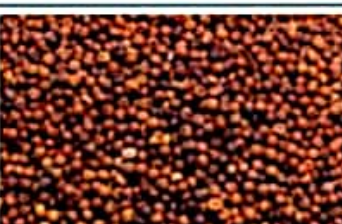
तिल - तिलः पु.

पसाई - नीवारः

मक्का - मकायः

मडुआ मण्डकः

माँठ मकुष्ठः

रसगोलः - रसगुल्ला

यवागूः - लपसी

मधुशीर्षः - खाजा

पूपिका - पराठा

सूपः - दाल

शाल्कम् - स्लाइस

संवावः-सूजी का हलवा

पिष्टान्म-पञ्जिरी

सितोपला-मिश्री

मध्याह्नभोजनम्-लंच

परपट-पपडी

मधुमष्टः-बालूशाही

मुक्तापाकः-मांती का पाक

चित्रापूपः-चीला

हिमम्-वर्फ

अण्डम्-अंडा

इन्दुरसा-अनरसा

आम्रचूर्णम्-अमचूर

चूर्णम्-आटा

भष्माण्डम्-एगफ्राई

खण्डपालः-खुरमा

हिमानी-कुल्फी

पयोहिमम्-आईसक्रीम

शतपुष्पा-सौंफ

शुण्ठी-सौंठ

मद्यम्-मदिरा

मातुलानी-भाग

ओदनम्-भात

भरित्रम्-भर्ता

चणकचूर्णम्-वेसन

गुडम्-गुड़

मिश्रचूर्णम्-मिस्सी आटा

आमिषम्-मांस

उपस्करः-मसाला

मठकः-मठरी

				
पिण्डः - पेड़ा	पूपः - पुआ	पूपला - फुलकी	पक्कालुः - आलू की टिकिया	पिष्टकः - बिस्कुट
				
पिठान्नम् - पेस्ट्री	पुलाकः - पुलाव	भ्रष्टापूपः - टोस्ट	लवणान्नम् - नमकीन	व्यञ्जनम् - मसाला, मसालेदार पदार्थ
				
सग्धिः - सहभोज	सपीतिः - टी-पार्टी	समोषः - समोसा	सहभोजः - डिनरपार्टी	सूत्रकः - नमकीन सेव
				
लप्सिका - हलुआ	वाताशः - बताशा	सिता, शर्करा - शक्कर	शर्करापालः - शक्करपारा	शक्कुली - खस्ता पूरी
				
शाकः - साग	सन्तानिका - मलाई	सन्धितम् - अचार	सिता - चीनी	सूत्रिका - सेंवई
				
रोटिका - रोटी	मोदकः - लड्डू	मिष्ठपाकः - मुरब्बा	घृतपूरः - घेवर	हैमी - बर्फी
				
राज्यक्तम् - रायता	मोहनभोगः - मोहनभोग	मिष्ठान्नम् - मिठाई	पूरिका - पूरी	संयावः - गुड़िया

				
अभ्यूषः - डबलरोटी	कफघ्नी - कॉफी	चाय का वर्तन, टी पाट	जलपानम् - जलपान	तक्रम् - मट्ठा
				
अवदशः - चाट	कूलपी - कुल्फी	चायपानम् - चाय-पानी	दधिकम् - लस्सी	पक्कान्म् - पकवान
				
कन्दुः - केतली	गुल्यः - टॉफी, मीठी गोली	चायम् - चाय	पिष्टिका - कचौड़ी	पायसम् - खीर
				
दधिवटकः - दही-बड़ा	दालमुद्गः - दालमोट	पक्कवटिका - पकौड़ी	अपूपः - मालपूआ	अमृती - इमरती
				
अवलेहः - चटनी	आज्यम् - घी	कलाकन्दः - कलाकन्द	कान्दविकः - हलवाई	किलाटः - खोवा
				
कुण्डली - जलेबी	कूर्चिका - रबड़ी	कांम्पाण्डम् - पंटे की मिठाई	कृशरः - खिचड़ी	क्षीरम् - दूध
				
गजकः - गजक	घृतपूरः - घेवर	दुग्धपूपिका - गुलाबजामुन	नवनीतम् - मक्खन	पर्पटी - पपड़ी

नींबू - निम्बुकम्

अदरक - आर्द्रकम्

आलू - आलुः

कटहल - पनसम्

गवाक्षी - तिल्लिका

गांजर - गृञ्जनम्

कोरेला - कारबेल्लम्

कांकर - कर्कटी

आलू बुखारा - आलुकम्

कोहडा (कद्दू) - कूष्मांडः, तुम्बी

ककडी - कर्कटी

करौंदा - आमलकी

कुदरू - कुदरुः

खीरा/ककडी - कर्कटी, चर्भटि

गोभी - गोजिह्वा

मिर्चा/मिर्ची - मरीचम्

गांठ गोभी - कन्दशाकम्

टमाटर - हिण्डीरः

भांटा - भण्टाकी

चुकन्दर - पालङ्गशाकः

टमाटर - रक्त वृन्तकम्

मटर - कलायः

भिण्डी - भिण्डिका, भिण्डकः

मशरूम - छत्राकम्

टिडा - टिडिशः

प्याज - पलाण्डुः

मूली - मूलका, मूलकम्

लौकी - कुम्माण्डः

अनानासम् अनानास
Pineapple

द्राक्षाफलम्, अंगूर, grapes

कदलीफलम्, केला, Banana

आमलकम्, आवला
Gooseberry

अंजीरम्, अंजीर, Fig fruit

आर्द्रालुः, आडू, Peach

कंदमूलम् कंदमूल

वदरीफलम्, बेर, date

अमृतफलम्, अमरूद Guava

कपित्थ, कैथ, Kanth

करमर्दकः, करौंदा, Karounda

तित्तिडीकम्, इमली, tamarind

कदम्बम्, कदम्ब, Kadamb

दाडिमम्, अनार, Pomegranate

आम्रम्, आम, Mango

अक्षोटम्, अखरोट, Walnut

खर्जूरम्, खजूर, Date

वृत्तककटी,
खरबूजा, muskmelon

लीचिका, लीची, lychee

कलिंगम्, तरबूज, watermelon

फलवर्गः

द्राक्षा

जम्बुः

खर्जूरम्

आम्रम्

तोयफला

खण्डकालुकम्

बदरी

दाडिमम्

नारङ्गम्

कालिन्दम्

आमलकम्

इङ्गुदम्

शाकवर्गः

कर्कटी

कर्कोटम्

रक्ताङ्गम्

कुष्माण्डः

भिण्डः

बिम्बम्

पालङ्की

मुद्गः

दीपनी

गोराणी

कलायः

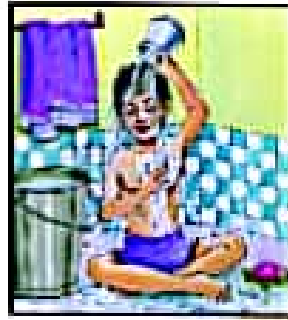
तुम्बी

क्रियावर्गः

जागर्ति

स्नाति

धरति

पठति

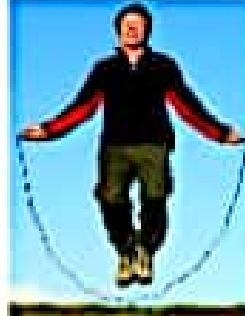
उद्घाटयति

नयति

खादति

उत्पतति

उत्तिष्ठति

प्रसारयति

लङ्घयति

भषति

वनवर्गः

वनम्

वाटिका

एकपदी

क्षेत्रम्

भूमिः

मञ्चः

शाद्वलम्

वृत्तिः

वृक्षः

तडागः

कूपः

वापी

पक्षिवर्गः

चिल्लः

उलूकः

कपोतः

कुक्कुटः

काकः

चटकः

मयूरी

कादम्बः

दावाघाटः

कोकिलः

शारिका

मयूरः

संस्कृत-संज्ञा-संग्रह-प्रतिष्ठानम्
फलानि

आम्रम्

दाडिमफलम्

सेवफलम्

नारङ्गम्

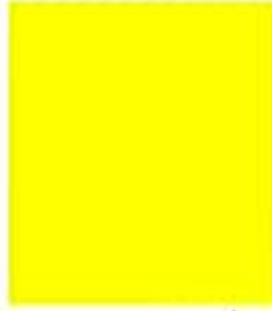

बीजपूरम्

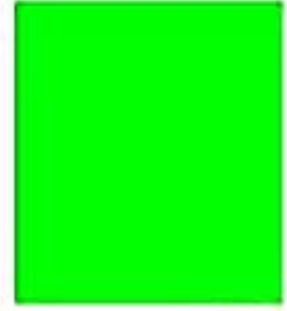
वर्णवर्गः

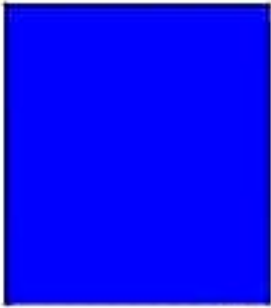
रक्तः

पीतः

हरितः

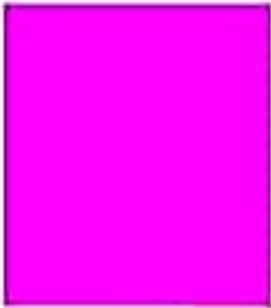
नीलः

गौरः

जाम्बवः

पाटलः

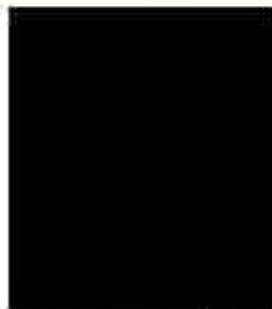
पाण्डुरः

कषायः

श्वेतः

कृष्णः

कापोतः

पशुवर्गः

धेनुः

महिषी

अजा

वृषभः

पुङ्गवः

गडुलः

गर्दभः

उष्ट्रः

मार्जारः

अश्वः

कुक्कुरः

वृक्षशायिका

व्योमवर्गः

प्रभातम्

रात्री

वृष्टिः

आकाशः

इन्द्रचापः

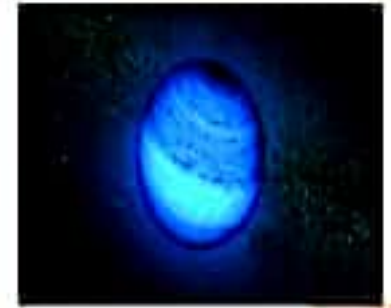
अग्निः

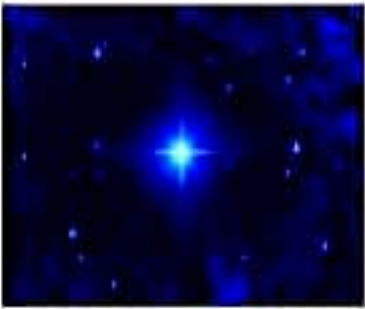
सूर्यः

चन्द्रः

ग्रहः

तारा

मेघः

विद्युत्

वाहनवर्गः

गोरथः

नौका

भारयानम्

अग्निपोतः

अग्निरथः

लोकयानम्

विमानम्

रथः

त्रिचक्रिका

सामुद्रिका

द्विचक्रिका

उष्ट्रयानम्

व्यञ्जनाक्षरचित्राणि

क काकः	ख नखम्	ग गरुडः	घ घटी	ङ अङ्कनी
च चक्रम्	छ छत्रम्	ज गजः	झ झषः	ञ कुञ्चिका
ट घटः	ठ पीठम्	ड डिण्डिमः	ढ ढक्का	ण वीणा
त तालः	थ रथः	द दर्वी	ध धनुः	न नक्रः
प पर्णम्	फ फणा	ब बकः	भ भारतम्	म माला
य युतकम्	र तारम्	ल लचित्रम्	व वराहः	श शशः
ष घषकः	स कंसः	ह हलम		